

De angav takten

av kommandör Sven Nilsson

År 1992 bildades en arbetsgrupp inom Frälsningsarméns musikavdelning med uppdrag att dokumentera samfundets musikliv.

Utvecklingen har varit stor sedan 1882, då de första frälsningssoldaterna höll det första mötet på Ladugårdslandsteatern i Stockholm. Musiken var då endast en gitarr, trakterad av löjtnant Jenny Swenson. Det dröjde inte länge förrän den unga Frälsningsarmén började traktera olika slags instrument och använda musiken som vapen i den andliga krigföringen. Trumman kom snart att användas både för att ange takten men också till botbänk i friluftsmötena.

Gitarrspelet blev typiskt för Frälsningsarmén. I de flesta kyrkor var det orgeln som dominerade varför de gitarrspelande frälsningssoldaterna väckte uppmärksamhet. När sedan blåsinstrument började användas var det många som undrade vad som stod på. Musiken blev Frälsningsarméns stora magnet som drog skaror till mötena. (Fotot: Brigadör Bertil Andersson angav takten som musikchef under åren 1964 - 1978)

Den musikhistoriska gruppen arbetade intensivt och ganska snart började resultatet bli synligt.

1996 kom den första boken i den planerade serien. Den fick titeln **Klaus Östby – skandinavisk musikpionjär** skriven av Sven Nilsson med artiklar av Sture Petersson och Torgny Hanson.

Den andra boken kom 1999 och hade titeln **Krigstrumpetens klara toner. Otto Lundahl och Frälsningsarméns stabsmusikkår** skriven av Lars-Erik Lingström.

Den tredje boken fick titeln **Frälsningssång och stridsmusik** och behandlade sånger och sångböcker 1882-1990 med Karin Hartman som författare.

Bok nummer fyra skrevs av Mildred Österberg och fick titeln **Med tusen tungors ljud. Frälsningsarméns vokalmusik under ett sekel**.

I samtliga böcker finns CD-skivor som illustrerar de olika tidsepokenas musik.

Under några år har det arbetats med en bok om brassmusikens utveckling inom Frälsningsarmén i Sverige. Förhoppningsvis kommer denna bok ut så småningom eftersom de flesta artiklarna i boken finns färdigskrivna. Då det verkar dröja innan boken kommer får Bootheums läsare en liten försmak eller ett litet förspel genom att en förkortad version av kapitlet *De angav takten* presenteras. Kapitlet handlar om de som angav takten, nämligen musikcheferna. Texten är skriven av Sven Nilsson.

Citat från Andra Mackabeerboken kapitel 2:26-32

(Mackabeerboken ingår i *Tillägg till Gamla testamentet. De apokryfiska och deuterokanoniska skrifterna*).
För mig som har åtagit mig mödan med detta sammandrag blir uppgiften inte lätt utan innebär både svett och nattvak, på samma sätt som det kräver ansträngning när man ordnar en fest och försöker göra de behagligt för andra. Ändå skall jag gärna stå ut med denna möda, därför att många kommer att tacka mig. Den detaljerade framställningen av enskilda händelser betraktar jag som den ursprunglige författarens sak, och själv mödar jag mig om de stora linjerna i mitt sammandrag. Den som bygger ett nytt hus måste ju tänka på hela konstruktionen, men det som åtar sig arbetet med målningar och inbrända dekorationer behöver bara se till vad utsmyckningen kräver. Så finner jag också att det är i mitt fall. Att fördjupa sig i ämnet, göra långa utläggningar och syssla utförligt med enskildheter är den egentlige historieskrivarens sak, medan den som utför en bearbetning kan tillåtas att avstå från en uttömmande behandling av ämnet. Jag skall nu gripa mig an berättelsen utan att lägga mer till den som redan har sagts. Det vore ju befängat att dra ut bokens inledning, när man förkortar själva boken.

Så långt Andra Mackabeerbokens visdomsord.

28 december 1882

När Frälsningsarmén den 28 december 1882 bildligt talat trädde in på den svenska scenen, (Ladugårdslandsteatern vid Östermalmstorg), var det med ganska enkla medel. Det fanns ingen pompa och ståt och musiken bestod av en enda gitarr. Löjtnant Jenny Swenson svarade för gitarrspelet och sången. Att hon därtill såg bra ut gav extra lyster åt det hela. Gitarren, som för övrigt finns i Frälsningsarméns förvar, blev tongivande för den nya rörelsen. Gitarren skulle komma att hånas av människor med mera konservativ musiksmak, men skulle bli medlet till många människors väg till Kristus och in i Frälsningsarmén. Det blev

populärt att spela gitarr och snart klingade tusentals gitarrer i de svenska bygderna. Unga flickor lärde sig spela gitarr, men även stela arbetarhänder mjuknade när de formade de olika ackorden. Det talas dock inte så mycket om den kulturgärning som faktiskt utfördes när man förde in människor i musikens värld. Jag har i annat sammanhang refererat till något som sände hände mig på en spårvagn i Oslo. En man kom fram till mig och sa: ”Jag tycker om Frälsningsarmén, ni utför en kulturgärning när ni lär flickor spela gitarr och pojkar att blåsa horn”. Han sa det naturligtvis på norska.

Många har förts in i musikens värld med hjälp av energiska frälsningssoldater och i de olika musikgrupperna fick man lära sig den alldeles speciella prägel som frälsningsarmémusiken har. De som instruerade hade väl inte alltid så stora teoretiska kunskaper men de var ”Elddöpa kämpar med själar i brand”, som det står i en gammal sång. Men de skaffade sig mer och mer kunskap och det står respekt över minnet av alla de många frivilliga och energiska människor som tog på sig ledaransvar. Vilken kulturgärning!

Frälsningsarméns ledning fann det nödvändigt att organisera en musikavdelning, eller ett ”departement” som det hette vid den tiden. En musikchef skulle samordna hela territoriets musikliv.

Frälsningsarméns musikchefer

<i>Jenny Swenson</i>	1883 - 1890	<i>Rune Frödén</i>	1957 - 1964
<i>Otto Lundahl</i>	1890 - 1904	<i>Bertil Andersson</i>	1964 - 1978
<i>Per Persson Koi</i>	1904	<i>Einar Sundén</i>	1978 - 1984
<i>Klaus Östby</i>	1904 - 1931	<i>Sture Petersson</i>	1984 - 1995
<i>Gustaf Wallteng</i>	1931 - 1935	<i>Curt Dahlqvist</i>	1995 - 2004
<i>Kristian Fristrup</i>	1935 - 1942	<i>Lars-Otto Ljungholm</i>	2004 - 2009
<i>Paul Anefelt</i>	1942 - 1957		

Jenny Swenson

Jenny Swenson var en av de fem salvationister som introducerade Frälsningsarmén i Sverige. Hennes gitarrspel och sång väckte uppmärksamhet och banade väg för frälsningsbudskapet. Efter det att den ena kåren efter den andra öppnades var det nödvändigt att få struktur på musicerandet. De lokala kårerna behövde vägledning, sånger måste skrivas och musik arrangeras.

En central ledning var nödvändig. Jenny Swenson fick uppdraget att snarast möjligt ge den nya rörelsen de rätta klangerna. Mildred Österberg har i boken *Med tusen tungors ljud* givit en god information om denna första musikchef inom Frälsningsarmén. Under åren 1885-1887 gjorde Jenny Swenson stora insatser när det gällde att forma frälsningsarmémusiken. När hornmusikkårer började bildas var det nödvändigt att någon med kunskap på detta område tog ansvaret.

Otto Lundahl

Som en gudomlig synkronisering hade Otto Lundahl i Kristianstad beslutat sig för att byta militäruniformen mot frälsningssoldatens röda tröja. Han var militärmusiker och hade vid Frälsningsarméns botbänk bett om syndernas förlåtelse. (*Bilden Otto Lundahl och Axel Assarsson*)

I boken *Krigstrumpetens klara toner* har Lars-Erik Lingström på ett utomordentligt fint sätt skildrat Otto Lundahls liv och gärning. I boken finns en förteckning över Otto Lundahls musikproduktion. Därtill finns intressanta kapitel om Stabsmusikkåren. Den elitmusikkår som blev stilbildande för Frälsningsarméns hornmusikkårer.

När Otto Lundahl av hälsoskäl nödgades lägga ner taktpinnen skedde det i en tid då Frälsningsarméns musikliv expanderat. Det var nödvändigt att finna en kunnig efterträdare. Lundahl utförde ett storartat arbete för Frälsningsarméns musikliv. Ovan nämnda bok berättar om det heroiska arbete som utfördes.

Per Persson Koi

I Stabsmusikkåren, som Otto Lundahl organiserat och var ledare för, fanns en frälsningsofficer med goda kvalifikationer. Han fick axla ansvaret för Frälsningsarméns musikliv. Han var en av de många spelmän från Äppelbo i Dalarna som genom väckelserörelsen på 1890-talet i Västerdalarna hade ”stämt om fiolen” och blivit en Guds speleman. Hans historia är intressant och fragment av den finns i Lars-Erik Lingströms bok *Krigstrumpetens klara toner* (Foto ur boken). Per Persson Kois tid som musikchef blev kort.

Frälsningsarmén i Sverige genomlevde i början av 1900-talet en brytningstid som resulterade i bildandet av Svenska Frälsningsarmén. Per Persson Koi ansåg sig inte kunna ta ställning till detta varför han lämnade officerskapet och blev soldathemsföreståndare i Falun. Man kan fråga sig om Per Persson Koi hade introducerat mer stråkmusik inom Frälsningsarmén om han fortsatt som musikchef.

Musikcheferna har alltid haft stort inflytande över utvecklingen av musiklivet inom rörelsen. De har komponerat, arrangerat och rekommenderat musik och sett till att internationella strömningar även nådde de svenska musikgrupperna.

Stabsmusikkåren vid kongressen 1896. Övre raden fr v: S Haglund, kadett H Malmjöf, A Jonsson. Rad 2: N Englund, H Malmjöf, C Jensen, A Ljungberg, V Lindkvist. Sittande: O Lundahl, P Persson, A Norstedt. Vid virveltrumman O Jakobson.

Klaus Östby

Norrmannen Klaus Östby blev den som nu utsågs till musikchef i Sverige. Liksom Lundahl hade han varit militärmusiker och var väl kvalificerad för uppgiften. Han kom att prägla frälsningsarmémusiken i hela Norden och hans inflytande nådde ännu längre.

I boken *Klaus Östby – skandinavisk musikpionjär* finns en utförlig skildring av Klaus Östbys liv och gärning. Boken rekommenderas till alla som vill få en utförlig beskrivning av mannen som kom att betyda så mycket för Frälsningsarméns musikliv.

I boken finns en redogörelse över hans enorma musikproduktion. Östby var musikchef under 27 år. Efter sin pensionering flyttade han hem till Norge men återkom ganska snart till Sverige och var produktiv ända till sin död 1945.

Gustaf Wallteng

1930-talet var i många avseenden ett decennium då Frälsningsarmén i Sverige hade stor framgång. Antalet frälsningssoldater hade varken förr eller senare varit så högt som då. Ungdomsverksamheten hade stora medlemskadrar, musiklivet utvecklades väl och rörelsen rönt stor uppskattning, inte minst för det sociala arbetet. Kårerna utvecklades och hade goda ledare. Bland de framgångsrika kårledarna fanns Gustaf Wallteng. Han var inte enbart kårledare utan hade berikat Frälsningsarmén med ett flertal sångkompositioner. Han var väl lämpad till att överta posten som musikchef efter Klaus Östby. Lundahl och Östby hade varit militärmusiker medan Wallteng hade en kyrkomusikalisk bakgrund.

Gustav Kjellgren ger i *Låt budskapet ljuda – delstudie i Frälsningsarméns musikhistoria i Sverige 1882 – 1982* en hel del intressanta fakta om Gustaf Wallteng och hans musik, bland annat i en analys av sångkompositionen *På törniga stigar*. Han nämner också Walltengs instruktiva artiklar i tidskriften *Underofficeren*.

Vid årskongresserna i Stockholm har musikcheferna haft stora möjligheter att demonstrera bredden av Frälsningsarméns musikliv. I boken *Sång och klingande spel* beskriver Paul Anfelt 1933 års kongress den stora musikgudstjänsten på Operan där Gustaf Wallteng ansvarade för arrangemanget.

Under Walltengs tid som musikchef utkom sångsamlingen *Favoritsånger* med nya häften och *Supplement till Frälsningsarméns musikbok*. Den sistnämnda boken blev till stor hjälp för kårernas pianister och

organister. Vid högkvarteret inrättades en musiknämnd. Gustaf Wallteng var en flitig sångförfattare och är representerad i den senaste sångboken med flera sånger. Hans Jesusporträtt framträder tydligt i sång nummer 351 *Jesus kom till detta fallna släkte*.

Mitt i livet, vid 46 års ålder gick han ur tiden. I Stridsropet skrev Evald Malmström: ”Han var en man av folket, enkel, anspråkslös och lättillgänglig, en andens aristokrat utan många likar. Hans intellektuella, moraliska och religiösa resning gjorde honom huvudet högre än de flesta i våra kretsar. Halvhet och kompromiss föraktade han, och gick aldrig med popularitetens håv för att fånga erkännande och applåder för ytligt tilltalande, men kvalitativt mindervärdiga handlingar och arbetsprestationer. Han älskade djup, allvar, sanning och grundlighet, både i sitt förhållande till Gud och i sin gärning för människor.”

Kristian Fristrup

Efter Walltengs död utsågs danskamerikanen Kristian Fristrup till musikchef i Sverige. Han föddes i Aalborg den 23 oktober 1887 och kom redan i pojkkåren med i Frälsningsarmén och engagerades i musikkåren. Som tonåring emigrerade han till Förenta Staterna. 1908 blev han kadett vid krigsskolan i Chicago och gjorde sedan tjänst vid kårer, som musikinstruktör, redaktör, divisionschef och handelssekreterare. Hans fru, Alma Nelson föddes i Ödeshög i Sverige men emigrerade som så många andra till USA. Makarna var ledare för ett pojkhem i Honolulu när uppbrotsordern till Sverige kom.

Av allt att döma hade kommandör Karl Larsson, som var ledare i Sverige, frågat general Evangeline Booth om någon lämplig efterträdare till Wallteng. Hon rekommenderade då Kristian Fristrup. Förflyttningen från det soliga Hawaii till den ”snöiga nord” är ett bevis på Frälsningsarméns internationalism.

Fristrup var produktiv sångförfattare och var alltid noga med att låta Klaus Östby och chefredaktören Arthur Wolff granska verken. Dessa två var auktoriteter på musikens och språkets områden. Under Fristrups tid som musikkår började den ena musikkåren efter den andra övergå till att använda instrument av engelsk modell. Mitt under 30-talets depression lyckades musikkåren finansiera instrumentköpen. Det tyder på stort offersinne och uppfinningsrikedom. (*Brigadör Fristrup - porträtt tecknat av Wiktor Tiberg*)

Under Fristrups tid som musikchef började sångsamlingen *Frälsningstoner* produceras. Varje år utkom fyra häften med sånger för strängmusikkårer. Bland Fristrups kompositioner för hornmusik bör nämnas marschen *General Evangeline Booth* som bygger på sången *Vår värld för Gud*.

Från Frälsningsarméns uppvaktning för konung Gustaf med anledning av hans åttiårsdag: Sergeant Euphonia Fristrup överlämnar till hans maj: partituret till överstejåntant Kristian Fristrups jubileumskomposition.

Till konung Gustaf V:s 80-årsdag skrev Fristrup marschen *Sverige för Gud* som tillägnades kungen. Musikchefens dotter Victoria Euphonia Fristrup överlämnade partituret till Gustaf V. Två tusen frälsningssoldater och tusentals andra fanns på Borggården under den högtidliga ceremonin. (Foto ur Fentioårs Fälttåg)

Då makarna Fristrup var amerikanska medborgare nödgades de återvända till USA mitt under andra världskriget för att inte förlora det amerikanska medborgarskapet. När Fristrup lämnade musikchefsuppdraget i Sverige fanns det 110 hornmusikkårer med 1 463 musikanter, 207 strängmusikkårer med 3 248 strängmusikanter och 186 ungdomsmusikkårer med 783 unga musikanter.

Paul Anefelt

Kristian Fristrup efterträddes av Paul Anefelt på musikchefsposten. I Frälsningsarméns sångbok presenteras han som dirigent för Stabsmusikkåren 1931 – 1934, musikchef 1942 – 1957, hymnologisk forskare, författare till *Sång och klingande spel, del 1 och 2*. I sångboken är han representerad med flera texter och melodier. Han har dessutom skrivit flera musikarrangemang. Anefelt är också känd för alla de musikantkongresser och ungdomsmusikantläger som han arrangerade.

Musikantkongressen 1954 går till historien som en stor manifestation av Frälsningsarméns musikliv. 450 hornmusikanter marscherade på Kungsgatan i Stockholm. En öronbedövande upplevelse som fick tecknare Paul Ströyer i Dagens Nyheter att teckna en öronproppsförsäljare vid Kungsgatans trottoar. Anefelt reste mycket i landet för att instruera musikkårerna och med sitt violinspel berikade han de offentliga musikgudstjänster som arrangerades vid hans kårbesök.

Vid ett flertal kongresser organiserade han Officerarnas musikkår och en violinensemble. Han var angelägen om att vid varje kongress samla den stora Kongresskören. Under Anefelts tid som musikchef publicerades en ny musikbok till sångboken, likaså en mandolinskola, en ny utgåva av Svensk Festmusik samt ett flertal nya häften av sångsamlingen *Frälsningstoner*. I nuvarande sångbok är Anefelt representerad med sångerna nummer 437, 726 och 816. Paul Anefelt befordrades till Härligheten 1985.

Rune Frödén

När Paul Anefelt avslutade sin långa tjänst som musikchef utsågs kapten Rune Frödén till hans efterträdare. Innan han började sin utbildning till frälsningsofficer var han musikanter i Uppsala musikkår. Han var en god pianist och i hans musikediktörsexamen ingick både blås- och stråkmusikstudier. Från ett samtal med honom minns jag att han yttrade: ”Jag går in i uppgiften med stor aptit”.

I samarbete med radioproducenten Hasse Tellemar skapade Rune Frödén en populär serie som sändes i Sveriges Radio under namnet: *Sång och spel från Frälsningsarmén*.

Sommarmusikskolan var ett annat populärt arrangemang som formades genom ett samarbete med högkvarterets ungdomsavdelning.

Jag hade själv förmånen att samarbeta med Rune Frödén och Sture Petersson vid förberedelserna för sommarmusikskolan. Sture Petersson hade 1958 deltidanställts vid musikavdelningen.

Sommarmusikskolan blev till stor nytta för kårernas musikliv. Frödén komponerade och arrangerade musik för både horn- och strängmusikkårer. (Fotot till vänster från *Strängmusikledarkurs i Stockholm 1959*)

Efter tjänsten som musikchef inom Frälsningsarmén var Frödén rektor för Solna musikskola och en av initiativtagarna till Solna Brass. När Frälsningsarmén i Sverige firade 100-årskongress dirigerade Rune Frödén den stora kongresskören. Han hade skaffat sig ny uniform och såg fram mot fortsatt tjänst men drabbades strax efter

kongressen av en sjukdom som satte honom ur stånd att utöva musik. Trots sitt handikapp arbetade han dock energiskt för att vidmakthålla sitt pianospel.

Bertil Andersson

Bertil Andersson var södertäljebo och kom tidigt i kontakt med Frälsningsarmén. I hornmusikkåren var han trombonist men trakterade även andra instrument.

Redan som ung komponerade han, tillsammans med musikantkamraten Bertil Thunberg en marsch som fick namnet *Södertälje*. En tid var Bertil Andersson engagerad i Frälsningsarméns skärgårdsmission.

1935 blev han kadett vid krigsskolan och tjänade sedan i flera år som kårofficer, både som ensamstående och tillsammans med sin fru Mildred.

Under Bertil Anderssons tid som musikchef arrangerades flera regionala musikansamlingar men också centrala musikantkongresser. (Fotot: *Nordiska Musikchefer 1965, vid pianot till höger Bertil Andersson, stående bakom Sture Petersson*)

Grammofoninspelningarna blev många.

Bland de måna musikproduktioner som presenterades under Bertil Anderssons tid som musikchef kan nämnas *Sång och Spel*, *Musikjournal för hornmusikkårer*, *Musikbok för orgel och piano*.

Bertil Anderssons egen marsch *Ungdomsglädje* fick internationell spridning.

Tillsammans med sin fru Mildred skrev han ett flertal sånger. Bertil Andersson hade ett lugnt och stillsamt framträdande och hade förmåga att lyssna på de enskilda musikanterna och på så sätt vara både andlig och musikalisk rådgivare.

Efter pensioneringen turnerade Bertil och Mildred Andersson med gruppen *Tre sjungande sjömän*.

I gruppen fanns ett par andra av besättningen från S/S

Hanna Ouchterlony. (Fotot: Allan Allstig och Bertil Andersson)

Bertil Andersson dog på sin post. Han var vid Officersskolan för att genomföra en lektion för kadetterna då han plötsligt avled.

Einar Sundén

Som så många andra som axlat ledaransvar inom Frälsningsarmén har Einar Sundén "gått den långa vägen" inom rörelsen. Alltså, börjat redan i barnåren och utvecklats allt medan uppgifter och ledaransvar kommit. Einar Sundén föddes 1918 i Göteborg och växte upp i en familj med engagemang inom Frälsningsarmén. Det var inte långt mellan hemmet och kårlokalen och det blev naturligt med engagemang i den livaktiga verksamheten vid Andra kåren. Musiklivet var väl utvecklat och ganska snart lärde sig Einar att spela kornett. Han utvecklades som kornettist och flyttade inom något år från ungdomsmusikkåren till kårens hornmusikkår.

Han bestämde sig för att följa sin kallelse att bli frälsningsofficer och 1938 började han sin utbildning vid Krigsskolan i Stockholm. Som frälsningsofficer kam han att göra tjänst vid flera kårer och hans musikalitet kom väl till pass. Han trakterade sin konsertina mycket väl och kornettspelet vidmakthölls. Jämsides med kårarbetet utvecklade han sina musikaliska kunskaper genom regelrätta studier. Efter flera års kårledaransvar utsågs han till avdelningschef vid Officersskolan där han även fick ansvar för kadetternas musikaliska fostran. Han blev också medlem av högkvarterets musiknämnd. 1978 utsågs brigadör Einar Sundén till musikchef och fortsatte i den uppgiften fram till pensioneringen 1984.

I arbetet med det ekumeniska projektet *Sampsalm* var Einar Sundén en av Frälsningsarméns representanter. Arbetet resulterade i att 325 psalmer och sånger nu finns i de flesta trossamfundens psalm- eller sångböcker. Detta arbete beskrivs utförligt i Karin Hartmans bok *Frälsningssång och stridsmusik*. Under Einar Sundéns tid som musikchef utvecklades ett barn- och ungdomsprojekt som gick under namnet *Nybyggarna*. En annan nyhet var inrättandet av *Nationella musikrådet* där varje division utsåg två representanter vilket medförde att hela landet representerades.

Ett stort arbete utförde Einar Sundén inför jubileumskongressen 1982 då han samordnade alla musikgruppers medverkan i den stora kongressen i Mässhallarna i Älvsjö och i Stockholm. Det var ett stort arbete som medförde att frälsningsmusiken genljöd i stora delar av huvudstaden.

I sångsamlingen *Sång och Spel* finns Sundén representerad med sången *Du är älskad*. Han finns också representerad i FA:s sångbok med nr 457 där han skrivit texten och 719 där han svarat för både text och musik.

I arbetet vid musikavdelningen var han hustru Sonja honom till stor hjälp. Musikavdelningen var väl utvecklad och hade flera goda musiker till hjälp.

Sture Petersson

Allt sedan 1883 har musikchefsposten beklättas av officerare. När ny musikchef skulle tillsättas efter det att Einar Sundén pensionerats frångicks denna regel och musikdirektör Sture Petersson gick in i uppdraget som musikchef. Hans mångåriga tjänst vid musikavdelningen och hans kunnande gjorde honom väl kvalificerad för uppdraget. Sture Petersson var lektor vid Gymnastik- och Idrottshögskolan men det blev möjligt att kombinera denna tjänst med musikchefskapet. Sture Petersson föddes i Jönköping 1930 och var redan från barndomen präglad av Frälsningsarméns musik. Föräldrarna, Ester och Allan Petersson, var frälsningssoldater och fadern var mångårig ledare för hornmusikkåren. Sture började tidigt i hornmusikkåren. Han tog musikdirektörsexamen vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm och var musikmästare för Templets musikkår under flera år. Som musikchef var Sture Petersson ansvarig för flera stora evenemang inom Frälsningsarmén och ett av de största var *FA-ton i tiden*, den stora musikantkongressen i maj 1986 i Jönköping. Omkring ett tusen sångare och musikanter deltog.

När Sture Petersson skulle pensioneras hade hans medarbetare vid musikavdelningen, Kai Kjäll-Andersson och Christer Åberg producerat en CD-skiva med Stures musik. I presentationen skrev Torgny Hanson: Sture Peterssons insats för FA-musiken kan ej överskattas. Redan under sin utbildning vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm var han en värdefull medarbetare vid dåvarande musikdepartementet. Tillsammans med Rune Frödén sökte han nya vägar för att utveckla armémusiken. Detta förverkligades via pedagogiska insatser inte minst på ledarplanet, samt idéer om utgivning av äldre och ny armémusik i adekvat och förnyad publicering. Självt har Sture Petersson tonsatt en mängd vokalmusik men också skrivit en rad brasskompositioner. Han har genom åren gjort en oerhört värdefull insats vid redigeringsarbete av musik från andra upphovsmän och inte minst genom sitt ansvarfulla uppdrag att, i två olika utgåvor, samordna framtagandet av en ny sångbok för Frälsningsarmén. Som pianist och dirigent väcker Sture Petersson alltid beundran genom sin personlighet och för musiken själv, ödmjukhet i interpretation och förmedlan. Genom sin djupa förankring i Frälsningsarmén har syftet dess musik genomsyrat Sture Peterssons engagemang och gärning.

Curt Dahlquist

Efter Sture Peterssons pensionering utsågs ännu en smålänning till musikchef inom Frälsningsarmén. Curt Dahlquist tog över ledaransvaret 1995 och innehade posten till 2004. Han tillhör en familj med stark förankring i Frälsningsarmén. I flera generationer har man varit engagerad inom rörelsen och det finns en stark musiktradition inom familjen. Han är född 1944 och fick som så många andra som föds i frälsningsarméfamiljer, både vaknat och somnat vid frälsningstoner.

Mycket tidigt blev han musikanter och skaffade sig med åren gedigen musikutbildning. Efter studentexamen 1953 studerade han till folkskollärare vid seminariet i Jönköping, genomförde specialstudier i orgelspel och harmonilära och arrangemang. Så följde studier vid Högskolan i Jönköping. Bland övrig utbildning kan nämnas personaladministration, medarbetarsamtal, grupprelaterade arbetsformer, vuxenpedagogik, arbetsmiljöansvar och medarbetarsamtal. Han har varit mellanstadie lärare i Solna, speciallärare i högstadiet i Nässjö, musiksekreterare i Regionmusiken i Jönköpings län, föreståndare för Arbetsmarknadsinstitutet i Jönköping och chef för Länsmusiken i Jönköpings län. Inom Frälsningsarmén har han varit vice musikmästare i Huskvarna, körledare vid Templet i Stockholm, vice musikmästare i Nässjö och musikmästare, körledare, kårsekreterare och fanjunkare i Jönköping. Som pianist och arrangör har han skapat många alster som framförts av ungdomskörer och andra sånggrupper. Det har med tiden blivit omkring 400 sånger och ett antal brassarrangemang.

Lars-Otto Ljungholm

Som efterträdare till Curt Dahlquist utsågs Lars-Otto Ljungholm. Han tillhör en familj med djupa rötter i Frälsningsarmén. Farföräldrarna var officerare och var bland annat pionjärer i Ryssland. Morföräldrarna hade verkat som frälsningssoldater på den svenska västkusten. Föräldrarna, Sussie och Lars Ljungholm har tillhört olika kårer och alltid deltagit i musiklivet, vare sig det gällde USA eller Sverige. Sjunde kåren i Stockholm är den kår som de tillhört den längsta tiden och där kom Lars-Otto med i ungdomsmusikkåren som sexåring. Lars-Otto studerade vid Musikhögskolan i Stockholm och har arbetat inom Frälsningsarméns musikliv i USA.

När han övertog ansvaret som musikchef stod minskade resurser till hans förfogande. Frälsningsarmén hade inte ekonomiska möjligheter att behålla musikavdelningen i det skick den varit de senaste åren. Han fick också uppleva det svåra i att avsluta den 126 år långa epoken då territoriet har haft en fungerande musikavdelning.

Slutackord

Musikcheferna har med sitt kunnande och sina karaktärsdrag präglat Frälsningsarméns musikliv. De har inte enbart angivit den musikaliska takten utan även sökt bevara det typiska för frälsningsarmémusiken. De har också varit och en med sin stil sökt att markera internationalism, nationell prägel och evangelisk klang. De har arrangerat, komponerat, skrivit sångtexter och artiklar, arrangerat kurser och läger och konferenser. De har inspirerat både stora och små grupper till att fortsätta. Därtill har de varit personliga rådgivare för oräkneliga musikanter.

Vid årskongresser och andra evenemang har de sett till att de rätta klangerna nått människorna. Det har varit en stor fröjd att se dem stå på Skansens Sollidenscen och dirigera alla musikkårer som marscherat till kongressernas avslutningsfest. En gång förekom t.o.m. Figurativ marschmusik på planen framför scenen.

Musikcheferna var flitiga medarbetare i Stridsropet, Underofficeren, Salvationisten och FA-musikant. Som gammal musikant saluterar jag den gärning som utförts. Frälsningsarmémusiken har varit och skall förhoppningsvis vara den magnet som drar människorna till glädjens ursprung – Jesus.

Text: Sven Nilsson

Copyright & foton: Frälsningsarméns Arkiv, Maj 2013